

Általános szakmai információk a fejlesztő foglalkoztatásról

2017. április 01. napjával hatályba lépett a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) módosítása, mely az eddigi intézményen belüli szociális foglalkoztatást (munka-rehabilitációs és fejlesztő-felkészítő foglalkoztatást) megszüntetett, s helyébe szociális szolgáltatásként bevezette a fejlesztő foglalkoztatást. Ezzel egyidejűleg a 112/2006. (V. 12.) Korm. rendelet (továbbiakban: Szfr.) hatályon kívül került, ami a szociális foglalkoztatás engedélyezésének és a szociális foglalkoztatási támogatás igénybevételi lehetőségeinek, a folyósításának, elszámolásának, ellenőrzésének jogszabályi hátterét biztosította.

Legfontosabb jogszabály módosítások a fejlesztő foglalkoztatás be és egyben a szociális foglalkoztatás kivezetésével:

- a 112/2006. (V.12.) Korm. rendeletet az Szfr. hatályon kívül helyezése,
- a 92/2008. (IV.23.) Korm. rendeletből a szociális foglalkoztatás törlése,
- a 369/2013. (X.24.) Korm. rendeletbe a fejlesztő foglalkoztatás, mint szolgáltatás felvétele 191/2008. (VII.30.) Korm. rendeletbe fejlesztő foglalkoztatás beemelése,
- 415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet fejlesztő foglalkoztatással történő kiegészítése, azaz az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatói kötelezettség kiterjed a fejlesztő foglalkoztatást végző szolgáltatóra is.

A fejlesztő foglalkoztatás célja az Szt. szerint a gondozási, fejlesztési, illetve rehabilitációs tervben foglaltak szerint az egyén felkészítése az önálló munkavégzésre vagy a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre, egészségi állapotának, korának, fizikai és mentális állapotának megfelelő fejlesztési és foglalkoztatási szolgáltatás biztosítása útján.

A „fejlesztő foglalkoztatás”-ról akkor beszélünk, ha a foglalkoztatás nem éri el az akkreditált foglalkoztatás szintjét/minőségét, de lényegesen különbözik és el is különül már a terápiás célú tevékenységtől. A munkavégzésről, részmunkaképességről szól, figyelembe véve a terápiás szükségleteket is. Komplex támaszt nyújt, foglalkoztatási és fejlesztési szolgáltatási elemeket is tartalmaz.

A fejlesztő foglalkoztatás az Szt. szerint – a szociális foglalkoztatáshoz hasonlóan – az alábbi kétfajta jogviszonyban valósulhat meg:

- a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) szerinti munkaviszonyban, ha a foglalkoztatni kívánt célszemély készségei és képességei eléri az ezen jogszabály kritériumait,

- Szt. szerinti fejlesztési jogviszonyban, ha az ellátott kompetenciái nem érik el az önálló munkavégzéshez szükséges szintet.

A két jogviszony alanyai: a fejlesztő foglalkoztató/munkáltató és a fejlesztő foglalkoztatott/munkavállaló.

A fejlesztő foglalkoztatásba az a személy vonható be, aki az alábbi feltételeknek együttesen megfelel:

- a) szociális szolgáltatást, vagy ellátást vesz igénybe,
- b) állapota szerint fogyatékossgal élő, vagy pszichiátriai beteg, vagy szenvedélybeteg, vagy hajléktalan személy,
- c) megfelel az Szt. szerinti általános feltételeknek.

Az alábbi szociális szolgáltatások, vagy ellátások valamelyikének igénybe vétele szükséges:

- közösségi alapellátás,
- támogató szolgáltatás,
- nappali ellátás,
- átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás,
- ápolást-gondozást nyújtó intézményi ellátás,
- rehabilitációs intézményi ellátás,
- lakóotthoni ellátás,
- támogatott lakhatás.

A fejlesztő foglalkoztatás, mint szociális szolgáltatás igénybevételének Szt. szerint általános feltételei a következők:

- a foglalkoztatni kívánt célszemély a 16. életévét betöltötte, mely mindkét foglalkoztatási forma esetében kritérium,
- nem érte el a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt,
- más egyéb kereső tevékenységet nem végez, idetartozik az Szt. 4. § (1) bekezdés j) pontja szerinti „minden olyan munkavégzéssel járó tevékenység, amelyért ellenérték jár.”